

אָס בײַזשן קײַנציקלעכע אַנפֿאַנגען קעגן אַלע אַרעסטן 1109- נוסף על כך, המילה 'עקב' באה לרמז על הסוף – 'עקבתא דמשיחא'. נאמר: "עקב תשמעון", שבזמן עקבתא דמשיחא, מתוך כל הצרות, יהיו חייבים לשמוע בקול השם. ואם בסוף בלאו הכי

תצטרך לשמוע, למה לא לשמוע כבר מהתחלה!?

רבותינו אמרו על כך משל למלך אחד שאמר לעבדו "מתחשק לי לאכול דג לוקוס, תבשל לי אותו חריימה טריפוליטאי משובח". הלך העבד הטיפש וקנה דג מקולקל ובעל ריח רע. העבד סבל מחולי הנזלת ולא הריח שהדג מקולקל, לקח אותו והכין ממנו מנת גורמה מפוארת והגיש למלך. הריח המלך את הדג ואמר לעבד: "אתה לא מתבייש להגיש לי דבר כזה?! תבחר לך אחד משלושה עונשים: או שתאכל את הדג המסריח הזה כולו, או שתחטוף 40 מלקות, או שתשלם מאה לירות זהב". העבד היה קמצן ופחד מהפסד ממון, וממכות פחד גם כן, פתח ואמר: "אני אוכל את הדג". רק שם ביס ראשון בפיו, לא יכול היה לסבול את הטעם והריח הרע והקיא.. אמר: "אינני יכול, תנו לי מלקות". חטף מכה ראשונה, שנייה, שלישית... וכמעט יצאה נשמתו. צעק: "מספיק! אני מוכן לשלם את הזהב!". נמצא שגם אכל את הדג המסריח, גם חטף מכות וגם שילם את הממונות... הנמשל הוא: "והיה עקב תשמעון" – אל תחכה לסוף! ממילא בסוף תצטרך לשמוע בקול השם, תעשה זאת כבר מהתחלה, שהרי 'הלא שמוע מִזְבַּח טוֹב'.

חוקתנו של הקדוש ברוך הוא – 'אמת' – עשרת הדיברות פותחות באות אל"ף: "אנוכי השם אלוהיך" (שמות כ, ב), לרמז שהקדוש ברוך הוא יחיד ומיוחד, והתורה היא אחת ולא תשתנה לעולם. "כי הם חיינו ואורך ימינו", אי אפשר לשנות אותה כפי שחלק מהחכמולוגים טוענים, שצריך כביכול "לתקן" את התורה לפי עת וזמן, השם יצילנו! במקום להתאים את עצמם לתורה, הם רוצים להתאים את התורה אליהם. למה הדבר דומה? לאדם שהלך לסנדלר, והסנדלר הכין לו נעל במידה 39 במקום מידה 43. הרגל לא נכנסת, והסנדלר אומר לו: "בוא אנסר לך קצת מהרגל כדי שתיכנס לנעל..." או אדם שהכין כובע קטן מדי, והכובען מציע לשייף לו את הראש... אנחנו צריכים להתאים את עצמנו לתורה, ולא להפך!

מעשה בראשית מתחיל באות ב"ת: "בראשית ברא אלוהים" (בראשית א, א). כיוון שהאות א' קודמת לב', כך התורה קדמה למעשה בראשית, תתקע"ד דורות קודם שנברא העולם. לכן 'עשרת הדיברות' פותחות באות א' ("אנוכי"). משניות תורה שבעל פה פותחות באות מ' ("מאמתי קורין את שמע"). הגמרא פותחת באות ת' ("תנא"). וזהו סימנך אמ"ת: "ראש דברך אמת" (תהילים קיט, קס), שחותמו של הקדוש ברוך הוא 'אמת'. האות א' של עשרת הדיברות בנויה מיו"ד למעלה, יו"ד למטה ווו"ו באמצע – כנגד שם הוי"ה ברוך הוא, והוו"ו שבו קושרת את הכל והיא רומזת על ו' בסיון יום מתן תורה.

אימאז תיקוני הלוהי: תיקון נח של אֱלֹהֵי אֱמֶת – בימים הללו, מ-ט"ו באב או מראש חודש אלול, טוב להתחיל לקרוא את ספר 'תיקוני הזוהר' ולסיים ביום כיפור. זו זכות גדולה מאוד. הרמז לכך טמון בפסוק: "והיה עקב תשמעון" (דברים ז, יב). המילה 'והיה' היא אותיות שם הוי"ה שהיא 'רחמים'. אם אתה רוצה שבדור עקבתא דמשיחא ('עקב') ינהג עמנו השם במידת הרחמים ('והיה') ולא במידת הדין, מה תעשה? **"תשמעון"** – שהן אותיות תורת שמעון! צריך ללמוד את תורתו של רשב"י, לגרוס בזוהר הקדוש בתיקוני הזוהר. לכן **'עקב'** הן גם ראשי תיבות: **עשה קביעות בזוהר**.

וגם **"את המשפטים האלה"** עולה בגימטריה **'הר, שדה, בית'**. אברהם אבינו קרא לבית המקדש "הר", יצחק אבינו קרא לו "שדה" ("לשוח בשדה"), ויעקב אבינו קרא לו "בית". על ידי תורת רבי שמעון בר יוחאי יזכו ל'הר' ו'השדה' ולבית מקדשנו ותפארתנו. חצי שעה ביום של לימוד זוהר שזו נשמת התורה! אליהו הנביא אמר לרבי שמעון בר יוחאי (בזהר חדש, תיקונים): כמה בני אדם יתפרנסו בעקבתא דמשיחא מהחיבור שלך, "והמשכילים יזהירו כזוהר הרקיע" (דניאל יב, ג), אלו רשב"י וחבריו. הזוהר הקדוש הוא בחינת 'תיבת נח', שכל מי שנכנס אליה ניצל מכל תלאות ובעיות עקבתא דמשיחא.

910 השבת והפסח אֱמֶת אֱמֶת (מבעל 'מגלה עמוקות') – בליל י"ג באב חלה הילולת המקובל האלוקי רבי נתן שפירא, בעל 'מגלה עמוקות'. נגיד חידוש נפלא משמו: חז"ל אמרו שעם ישראל היא כְּבִשָּׁה אחת בין 70 זאבים. מצד אחד יש את ישמעאל, הממונה על 35 אומות, ומצד שני ס"מ (עשיו), הממונה על 35 אומות. השר של ישמעאל נקרא 'רהב', ויחד איתו הם 36. השר של עשיו זה ס"מ, ויחד איתו הם גם כן 36. אברהם אבינו חילק אותם, ועם ישראל נמצא באמצע בקדושה כדי להכניע את שני הצדדים. יום המנוחה של ישמעאל הוא יום שישי (ג'ומעה), ויום המנוחה של הנוצרים הוא יום ראשון. ומי באמצע? עם ישראל ביום השבת! קליפת ישמעאל נקראת 'עורב', וקליפת עשיו נקראת 'זרזיר'. שני השרים הללו – 'זרזיר עורב' – עולים בגימטריה בדיוק שבת!, כיצד השבת מכניעה אותם? הם ביום שישי והם ביום ראשון, ואנחנו בתווך ביום השבת. הקדוש ברוך הוא ציווה אותנו להוסיף מחול על הקודש: בכניסת השבת אנו מוסיפים שעה ומכניסים אותה לתוך השבת, ובצאת השבת מוסיפים עוד שעה. בזה שאנו "גובבים" שעה מיום שישי ושעה מיום ראשון, אנו מפילים את הקליפות שלהם. לכן בקידוש של ליל שבת אנחנו אומרים את הפסוק "יום השישי ויכולו השמיים והארץ...", יש בו בדיוק 36 תיבות. לאחר מכן מברכים על הגפן (כנגד עם ישראל שנמשל לגפן), ולאחר מכן בברכת "אשר קידשנו במצוותיו ורצה בנו..." יש עוד 36 תיבות. 36 מפה ו-36 מפה, ועם ישראל באמצע שזה הגפן שמכניע את כל הקליפות ומעלה

את הקדושה!

מַלְאֲכַת הַתְּהִיּוֹת בַּמִּצְוֹת שֶׁהָאֵדָם עַל הָעֶקֶב – פרשת השבוע, 'והיה עקב תשמעון את המשפטים האלה' (דברים ז', י"ב). אחד הדברים הרמזים בתיבה 'עקב', אלו עוונות שאדם דש בעקביו. אותן מצוות קלות שאדם אינו שם ליבו אליהן, בעוד צריך לשמור ולהיזהר בהן מאד. אחד הדברים שאדם דש בעקביו הוא ענין הברכות: הברכה הראשונה והברכה האחרונה. צריך לברך אותן בכוונה גדולה, וזהו דבר סגולי עצום לרפואה ולישועה. קודם כל, זו חובה גמורה; אדם שמברך שלא כראוי, אינו 'מברך' אלא 'מנאץ', ולכן צריך להקפיד לברך טוב.

הַשֵּׁשֶׁת הַתְּלָאִי בַּהֲפָכָה וּבַשְּׁמִיּוֹת הַשֵּׁשֶׁת – כמה דברים יקרים למדנו בפרשה: 'ואכלת ושבעת וברכת את ה' אלהיך' (דברים ח', י'). הפרשה משבחת: 'ארץ חטיטה ושערה וגפן ותאנה ורמון ארץ זית שמן ודבש' (דברים ח', ח'), וכן 'ארץ אשר... תמיד עיני ה' אלוהיך בה מראשית השנה ועד אחרית שנה' (דברים י"א, י"ב). כפי שאדם מברך בכוונה, כך הוא ממשיך ומשפיע את השפע לעולם. על כן, צריך להיזהר ולשמור מאד את הפה: מה אנחנו מוציאים מהפה, ומה אנחנו מכניסים לפה. זהו יסוד גדול. אפילו אם חברך דיבר איתך שלא כהוגן, תבליג ותסגור את פך. יש ליתן את הדעת מה מוציאים מן הפה, וכן מה מכניסים אל הפה בברכה כראוי. כוחה של התפילה וזעקת הלב – איך אמר דוד המלך עליו השלום? 'אם לא שווייתי ודוממתי נפשי כגמול עלי אימו' (תהילים קל"א, ב'). אומרים רבותינו: ילד בגיל שבע, אם הוא בוכה באמצע הלילה, אומרת אימו: הוא כבר גדול, שיתדר בעצמו. האבא אומר לה: 'תשמעי, הילד בוכה', והיא משיבה: 'הוא כבר בן שבע, מה הוא בוכה? שידבר ויגיד מה הוא רוצה, יש לו פה לדבר'. אבל תינוק בן שנה, מיד כשבוכה, אימו קמה, מרימה ומחבקת אותו ומאכילה אותו. כך אמר דוד המלך: 'אם לא שווייתי ודוממתי נפשי כגמול עלי אימו' – אני איני בא בטענות ובחכמות, אני כמו תינוק; כשיש לי משהו, אני רק בוכה אליך, ריבונן של עולם, כמו תינוק לאימו. האבודרהם אומר יסוד נפלא: 'תפילה' זה ראשי תיבות תרופת פלא ליהודי המאמין. כמה חשובה היא התפילה! בפינו ניתן כוח עצום: 'אל תיראי תולעת יעקב' (ישעיהו מ"א, י"ד) – מה תולעת זו אין כוחה אלא בפה, אף ישראל אין כוחם אלא בפה, ובו אפשר לכרות אפילו ארזים גדולים.

הרמב"ם פוסק שמצוות תפילה היא מצוות עשה מדאורייתא, מכלל תרי"ג מצוות. הרמב"ן אינו מונה אותה כמצווה תדירה בתרי"ג מצוות. ואמר על כך הגאון רבי אהרן קוטלר: הדבר דומה לתינוק קטן שבוכה כשהוא רעב ומיד אימו נותנת לו לאכול. כך אדם צריך להבין בפשטות: כשהוא צריך משהו, מיד יתפלל לאביו שבשמים באופן אוטומטי, כמו תינוק הבוכה. לא צריך לעשות עניין מורכב, אלא מיד לבכות ולהתפלל לה, כי תפילה היא זעקת הלב, ואין בה חכמות.

צריך לדעת שאין אף תפילה שהולכת לאיבוד. לעיתים אדם חושב שאינו נענה, אך ראה אצל אברהם אבינו, כיצד התפלל על אנשי סדום, אף שנאמר עליהם 'ורעים וחטאים לה' מאד' (בראשית י"ג, י"ג). אולי תאמר: מה הועילה תפילתו, והלא ה' הפך את סדום? באמת תפילתו פועלת למרחקים! משם יצאה שושלת המשיח: מלוט יצאו רות המואבייה ונעמה העמונית, וממילא כל ישועת העולם באה בזכות תפילותיו של אברהם. צריך להיות קשור לה' תמיד בתפילה.

התפילה היא הקו המחבר בינינו לבין אבינו שבשמים. מעשה בעורך דין אחד שפתח משרד מפואר ביותר. הביא מעצב, ריהט וסידר את הכל על צד היותר טוב. בינתיים אף לקוח לא נכנס, והוא יושב ומחכה. והנה נכנס אדם אחד בדלת. העורך דין, שרצה להרשים ולהראות כאילו הוא עסוק ובעל לקוחות רבים, מיהר להרים את שפופרת הטלפון ואמר בקול: 'כן', בבקשה, סליחה דקה... נעשה ככה וככה... 'וביים שיחה שלמה. כשסיים, פנה לאיש ואמר בחשיבות: 'כן, במה אוכל לעזור לך?'. ענה לו האיש בפשטות: 'אני מטעם חברת התקשורת, באתי לחבר את קו הטלפון...'. הנמשל הוא: אדם יכול להתנדנד בתפילה ולהראות כאילו הוא מתפלל, אך צריך לוודא שהוא מחובר באמת אל הצינור!

כַּסְאָא אַב וְאֵס – סְטַלְאָה לְאִרְיִכּוֹת יִמְיָא עֲשֶׂה – עוד דבר שרבים דשים בעקביהם, הוא זהירות בכבוד הורים. לא תמיד אדם שם לב כראוי למצוות 'כבד את אביך ואת אימך למען יאריך ימך' (שמות כ', י"ב). לפעמים אדם טרוד ואין לו זמן, אך טלפון קטן להורים: 'מה שלומכם? איך אתם מרגישים? האם אתם צריכים משהו?' – זהו דבר גדול. בפרט כשהורים זקנים ואין מי שיטפל בהם. לא תמיד זה קל. לעיתים אדם כבר סבא בעצמו ואין לו כוח, והוא עלול לומר: 'אני עסוק וטרוד'. אך מן הראוי לדעת, שהמחזק ומכבד את הוריו, מאריכים לו ימיו ושנותיו, ועסקיו מסתדרים מאליהם. אל יפחד אדם, אלא ישקיע בהוריו, ועל ידי זה יזכה לאריכות ימים ולסיעתא דשמיא.

ראו מה אמר רבי שמעון בר יוחאי: 'יכול אני לפטור את כל העולם כולו מן הדין מיום שנבראתי עד עתה, ואם אלעזר בני עימי – מיום שנברא העולם עד עכשיו, ואם יותם בן עוזיהו עימנו – מיום שנברא העולם עד סופו' (סוכה מה ע"ב).

ומה הייתה גדולתו המיוחדת של יותם בן עוזיהו? פירש רש"י: צדיק ועניו היה, ועשה כבוד לאביו יותר מכל מלכי יהודה. שהרי עוזיהו נצטרע כשביקש להקטיר קטורת בהיכל בעוד שהוא לא כהן בכלל, ולכן קיבל צרעת, וישב בבית ב'הר הזיתים', וכל אותן עשרים וחמש שנים שפט יותם את העם, אך לא נטל כתר מלוכה לעצמו. כל דין שהיה דן, היה אומר: 'כך לימדני אבא'. בכל יום היה הולך אצלו, מחבקו, מנשקו, סך אותו ורוחצו, ומכבדו כבוד עצום.

גדולתו של יותם הייתה כה רבה, עד שכאשר נפטר עוזיהו, ויותם החל למלוך בפועל, זכה ישעיה הנביא למראה הנבואה הנשגב: 'בשנת מות המלך עוזיהו ואראה את אדני יושב על כיסא רם ונשא ושוליו מלאים את ההיכל, שרפים עמדים ממעל לו' (ישעיהו ו', א'-ב'). כל זה עמד לו בזכות כבוד אביו!

בני התורה והבחורים הנמצאים כעת בימי ה'בין הזמנים' והחופש בביתם, צריכים להיזהר מאד במצווה יקרה זו. כשנמצאים בישיבה קל להדר, אך כשהם בבית, בין סידורים לטיולים, יש להקפיד לנהוג בכבוד, לעזור ולשמוע בקול ההורים ולא להזניחם. ב'ספר חסידים' מובא, שכאשר מברכים ברכת המזון, יש לברך בקול רם ובנעימה, כי הקול מעורר את הכוונה. ומובא עוד בשם הזהר, שכל המברך בשמחה ובעין טובה, משפיעים לו מן השמים שפע, טובה וברכה.

בימי הגאון החיד"א, היה יהודי אחד שהחזיק פונדק דרכים בצומת מרכזית. בימים ההם היו נוסעים בעגלות, ונסיעה מעיר לעיר ארכה זמן רב. הפונדק שכן במקום מקסים: לצד מעיין מים זכים, דשא ירוק ופרדס פירות רענן. הנוסעים היו קונים אצלו מעט מזון, ויושבים ליהנות בחינם ממי המעיין ומצל האילנות. הפרנסה הייתה בשפע רב, וכמה משפחות התפרנסו משם ברווח. חברו שקינא בו, הפציר בו במשך שנים שימכור לו את המקום. בסופו של דבר הסכים וחתם איתו על סכום גבוה. אך ברגע שנכנס החבר לפונדק, קרה דבר תמוה: המעיין יבש, האילנות נבלו, והעוברים ושבים הפסיקו להגיע. בצר לו, הלך החבר אל הגאון החיד"א ותנה לפניו את צערו. שאל אותו החיד"א: 'האם אתה מברך ברכת המזון בכוונה? האם אתה מברך ברכה ראשונה ואחרונה?'. ענה האיש שלא הקפיד על כך. אמר לו החיד"א: 'כיצד תבקש שהשפע יימשך אליך מבורא עולם, אם אינך מודה לו? קבל על עצמך לברך בכל פה!'. שאל אותו החיד"א לשמו, והשיב: 'ששון'. אמר לו הרב: רמז בפסוק 'ושאבתם מים בששון' (ישעיהו י"ב, ג') – 'בששון' ראשי תיבות: 'ברכות שתיים, שהכל נפשות' קבל על עצמך לברך, ויימשכו לך מים ושפע. קיבל על עצמו האיש לברך בכוונה, ומיד חזר המעיין לנבוע והשפע חזר לקדמותו.

כתוב ב'ספר חסידים' ומובא ב'זהר' שמי שמברך בשמחה ועין טובה, ייתנו לו מן השמיים שפע טובה וברכה, ומי שלא מברך בכוונה, כתוב השטן עומד להשטין עליו ונופלים עליו פחדים שונים. ה'רוקח' מביא בשם שם 'האליה רבה', שבברכת המזון מופיעות כל אותיות 'אלף-בית' חוץ מהאות פ' סופית (ף). ללמדך, שכל המברך ברכת המזון בשמחה ובכוונה, אין מלאך 'אף', 'שצף' ו'קצף' שולט בו, ואינו חסר מזונותיו לעולם. כי ע"י שמברך ברכת המזון בשמחה, מגרשים את המלאך הרע.

מעשה ביהודי שבילדותו למד בתלמוד תורה, ויום אחד בא אליהם הגאון רבי מאיר שפירא מלובלין. שאל אותם ר' מאיר: 'איזו אות חסרה בברכת המזון?'. הם לא ידעו, ואמר להם שחסרה פ' סופית, הסביר להם שמי שיקפיד לברך ברכת המזון בכוונה, לא יחסר מזונו לעולם וינצל מכל צרה ושצף קצף. באותו רגע קיבל על עצמו אותו ילד בן שתיים-עשרה לברך תמיד ברכת המזון מתוך הסידור ובכוונה. כשפרצה שואת אירופה האיומה, נלקח הנער למחנה הריגה. בסלקציה הציבו הגרמנים הרשעים קורה בגובה מסוים: מי שהיה גבוה מספיק נשלח לימין לעבודת פרך, ומי שהיה נמוך נשלח לשמאל, למוות. הנער נעמד על קצות אצבעותיו, נמתח בכל כוחו ועבר את הגובה הנדרש. כששאלו אותו במה הוא עובד, יעץ לו יהודי שהיה לפניו לומר 'אני טבח מומחה וזה העוזר שלי'. ענה לו 'אבל אני לא יודע טבחות', אמר 'אני יודע. ביחד נהיה והכל יהיה בסדר'. כך נכנס למטבח המחנה. בזכות זו, לא חסר לו אוכל בכל ימי המלחמה, והיה ניזון מפירות וירקות כשרים שהיו במטבח. יום אחד פנה אליו מפקד רשע ואמר לו: 'עליך לחפור עבורי בור עמוק ורחב תוך שעתיים עם פטיש קטן זה. אם הבור לא יהיה מוכן – אני יורה בך!'. יצא הנער החוצה בדמעות שליש והתפלל: 'ריבונו של עולם! רבי מאיר מלובלין הבטיח שמי שמברך ברכת המזון בכוונה יינצל מכל צרה ושצף קצף, אנא הושיעני!'. בעודו בוכה, עבר במקום משאית גדולה עמוסה בארגזי ירקות ופירות, והנהג שפך את כל הסחורה ליד הנער והסביר שאין לו צורך בה. מיד לאחר מכן עברה משאית נוספת ובה פועלים עייפים ורעבים. אמרו לו: 'אנו רעבים מאוד, תן לנו משהו לאכול!'. אמר להם הנער: 'קחו את כל הסחורה העשירה הזו, אך בתנאי שתעזרו לי לחפור את הבור הזה תוך שעה'. הפועלים, שהיו מצוידים ורעבים למזון, התנפלו על העבודה ובתוך שעה חפרו בור מושלם למהדרין. כשחזר המפקד הרשע וראה את הבור מוכן, השתומם ואמר: 'מזל גדול יש לך מן השמים! חזור מיד למטבח'. הרי לנו כוחה הסגולי העצום של ברכת המזון בכוונה, המגנה על האדם ומשפיעה עליו ישועה ושפע בכל עת.